

Fusjon mellom Agder Energi og Glitre Energi: Et strategisk fellesskap

1. Innledning

Etter en grundig prosess over to år om en mulig fusjon med Glitre Energi (GE), har styret i Agder Energi (AE) mottatt og gjennomgått fusjonsdokumentene. Disse er utarbeidet i tråd med intensjonsavtalen som ble vedtatt på forsommeren 2021. Med utgangspunkt i disse dokumentene anbefaler styret eierne å gjennomføre fusjonen med GE.

Den fusjonsløsningen som ligger på bordet er i tråd med Agdereiernes Eierskapsmelding 2018, der det heter:

«Med utviklingen i kraftbransjen som bakteppe forventes det i årene som kommer strukturendringer i energibransjen og at slike endringer vil påvirke Agder Energi. Endringstider innebærer også muligheter for verdiskaping. Dette er bakgrunnen for at:

- *Agdereierne er åpne for verdiskapende strukturendringer.*
- *Resultater av eventuelle strukturendringer skal sikre at Agderkommunene alene eller sammen med andre kommuner beholder sitt aksjeflertall i selskapet».*

Gjennom dette notatet tydeliggjør styret rasjonale for fusjonen. Styret mener utviklingen siden intensjonsavtalen ble vedtatt gjør en fusjon enda mer aktuell. Kraftbransjen i Norge preges av en omfattende og svært rask konsolideringsprosess. Om vi ikke gjennomfører fusjonen nå, risikerer vi at verdiene i dagens AE svekkes, og vi står igjen alene på perrongen, uten alternative partnere og omgitt av offensive kraftsentre som vil utfordre oss på effektivitet, konkurransekraft, kompetanse og kapital.

Et annet utviklingstrekk siden fusjonsdialogen startet er de svært høye strømprisene i Sør-Norge, med svært gode resultater som konsekvens. Dette prisbildet vil ikke vedvare over lang tid. Myndighetene i EU-land og Norge forbereder seg på å gripe inn gjennom prisreguleringer og beskatninger. Da trenger vi et sterkere selskap og en kraftigere stemme for å bli hørt. Også i dette perspektivet er det viktig å gjennomføre fusjonen.

Vi berører også kort hva som er de to alternativene til fusjon; fortsatt alenegang eller å søke en annen type allianse som setter oss i stand til å vokse i det grønne skiftet.

Lars Erik Torjussen (styreleder)

Agder Energi AS

Sign., 11.05.2022

2. Derfor er et fellesskap AE GE et strategisk grep

Bakteppe - en energisektor i stadig raskere endring

Omfattende konsolidering i norsk kraftbransje

Konsolideringen i kraftbransjen i Norge er mer omfattende og går mye raskere enn da fusjonsdialogen mellom AE og GE startet. Historisk har konsolidering primært vært drevet av muligheten til å ta ut kostnadsfordeler og skape sterkere kompetansemiljøer. I økende grad drives utviklingen nå av å bygge større selskaper som kan bidra til økt tempo i omstillingen til lavutslippssamfunnet, og å gripe de mulighetene som åpnes innenfor nye, grønne verdikjeder.

Selv om de etableringene vi viser til representerer ulike løsninger og ambisjoner, har de til felles at de skaper nye tyngdepunkter i kraft-Norge: Andre regionale selskaper enn AE tar nå på seg ledertrøyen for det grønne skiftet i sine regioner, og vi i Agder blir relativt sett mindre:

- Øst for oss fusjonerte Hafslund Eco og Eidsiva sine virksomheter i 2019. De tilhørende fusjonene omhandler verdier for mer enn 100 milliarder kroner, en kraftproduksjon på om lag 20 TWh og 900 000 nettkunder. I mars i år etablerte Hafslund Eco, Infranode og HitecVision et industrielt fellesskap ved kjøp av Fortum Varme, og blir Norges største aktør innen fjernvarme. Målet er å ta en ledende posisjon innen karbonfangst- og lagring.
- Vest for oss fusjonerte Lyse i januar 2021 sin kraftproduksjon med Hydro sine vannkraftanlegg i Røldal-Suldal. Det nye selskapet Lyse Vannkraft DA har en årlig produksjonskapasitet på ca. 9,5 TWh. Samtidig ble det inngått en samarbeidsavtale mellom nettselskapene til BKK, Lyse og Skagerak, som til sammen har nær 600 000 nettkunder. I februar i år ble det også kjent at Lyse kjøper Norges tredje største mobiloperatør, Ice, i en transaksjon som verdsetter Ice til 5,6 milliarder kroner.
- Nord for oss annonserte TrønderEnergi og HitecVision i mars i år etableringen av et stort nordisk fornybarselskap med en innledende investeringskapasitet på nær 20 milliarder kroner, og opp mot 60 milliarder over tid.
- Bare de siste fem årene har antallet nettselskap blitt redusert med nærmere 30 prosent. Dette er et tydelig bilde på en bransje i stor endring, og utviklingen av større enheter viser ingen tegn til å flate ut. Det er for tiden en rekke pågående prosesser, og flere nye sammenslåinger/oppkjøp vil bli gjennomført fremover.

Nye grønne verdikjeder, kraftoverskudd og energiselvstendighet

- Utviklingen av nye grønne verdikjeder skyter fart gjennom politisk tilrettelegging og privat investeringsvilje. Stikkord er ny grønn industriutvikling, digitalisering, mer effektiv energilagring og større fornybarproduksjon for å trygge et fremtidig kraftoverskudd. I det relativt nære fremtidsbildet ser vi en kraftfull utvikling innen

havvind, hydrogen, batteri og sol. Det krever spisskompetanse kraftselskapene allerede har mye av, men samtidig vil et fusjonert selskap også lettere tiltrekke seg ytterligere kompetanse og finansiell kapasitet som er nødvendig for å ta lønnsomme posisjoner i det grønne skiftet.

- Norge har i dag 19 strømforbindelser til andre land, og er integrert i det nordeuropeiske energimarkedet. Utbyggingen av havvind vil ytterligere integrere Norge, og særlig Sør-Norge, i dette markedet gjennom utbyggingen av et nordsjøgrid. Meteorologiske forhold betyr mye for kraftbalansen i Norden og i Norge, men utviklingstrekk i det europeiske energimarkedet påvirker oss også sterkt.
- Det europeiske energimarkedet formes på nytt. Klimaomstillingen har alt pågått i noen år, men endringene er sterkt fremskyndet av behovet for energiselvstendighet i Europa etter Russlands angrep på Ukraina. På den ene siden ser vi markeder med ulike energikilder og energibærere bli stadig mer integrert, på den andre siden ser vi et marked med voldsomme svingninger i priser.

Fusjon: Kommunal kontroll, arbeidsplasser, verdiskaping, risikodemping

- Et fusjonert selskap trygger kommunal eierkontroll over kraftressursene i de to regionene for generasjoner fremover. 45 kommuner bevarer kontrollen over 11,3 TWh vannkraft, 72 hel- og deleide kraftverk, 30.600 kilometer nett og 310.000 nettkunder. Det trygger også sterk kommunal innflytelse over posisjoner i nye grønne verdikjeder.
- I dag er det vel 1200 ansatte i de to selskapene, som fordeler seg over et stort antall oppmøtesteder både langs kysten og i innlandet i begge regionene. Et fusjonert selskap har forpliktet seg til at ingen ansatte skal miste jobben eller flytte som følge av fusjonen. Samtidig skal selskapet bevare en desentralisert struktur, slik at arbeidsplassene fordeler seg over et stort antall av eierkommunene. De fire konserntillitsvalgte i AE har gjennom hele fusjonsdialogen vært sterkt involvert og stilt seg positive til en fusjon mellom AE og GE. De støtter også styrets anbefaling og mener det er en god løsning for de ansatte, selskapene og eierne.
- Gjennom fusjonsdialogen er det bekreftet betydelige finansielle gevinster fra eksisterende virksomhet ved en fusjon. Samtidig er mulighetsrommet for verdiskaping gjennom et fusjonert konsern vesentlig større enn de umiddelbare synergiene. Dette gjelder både i kjernevirksomheten og gjennom nye posisjoner i grønn industrialisering.
- Et fusjonert selskap vil gjennom størrelsen få bedre tilgang til bransjeledende partnere og investeringskapital. Dette vil være avgjørende for å kunne drive frem eller delta i større industriprosjekter og akselerere hastigheten i det grønne skiftet i regionen. Dette er viktig for å kunne konkurrerer mot andre regioner og selskaper, og for å faktisk

kunne gjennomføre de mulighetene som ligger der allerede i dag. Det vil skape større verdier for eierne og samfunnet ellers.

- Et fusjonert selskap vil forsterke fokus på å skape store lokale ringvirkninger. Tidligere analyser viser at hver ansatt i AE og GE bidrar til å skape ytterligere omtrent en sysselsatt i regionen. Inkluderes de indirekte effektene blir tallet høyere. Årlig kjøper AE også inn varer og tjenester på Agder for rundt 750 MNOK. Gjennom en fusjon vil selskapet få større løfteevne og kunne akselerere vekst og ringvirkninger gjennom å tilrettelegge for ny industri og skape vekst innenfor omstillingen til lavutslippssamfunnet og tilhørende muligheter innenfor nye, grønne verdikjeder.
- Elektrifisering av samfunnet og ønsket om ny grønn industriutvikling setter store krav til utvikling og effektiv drift av strømmettet. AE nett opplever stor aktivitet blant aktører som er interessert i å koble seg på nettet, og har per nå forespørsel om forbruk på 1000-4000 MW. Forespørslene kommer fra aktører innenfor batteriproduksjon, hydrogen, oppdrettsanlegg, offshore, transport og landsstrøm osv., og representerer et vekstpotensial på 1-3 ganger dagens strømkapasitet i regionen. Et fusjonert selskap vil ha større løfteevne og mer kompetanse og ressurser til å oppgradere og utvikle regionalnettet for å kunne koble til nye industriprosjekter og mer-elektrifisere samfunnet. Det vil legge til rette for at det nåværende kraftoverskuddet utnyttes i regionen, og gjøre det attraktivt for fremtidig kraftproduksjon å koble seg til regionen, spesielt med tanke på ilandføring av fremtidig havvind.
- Det vil gjøre oss bedre i stand til å håndtere store svingninger i energiprisene. AE og GE ligger i ulike prisområder, AE har flere store magasinkraftverk og GE har gjennomgående elvekraftverk i regulerte vassdrag. I et fusjonert konsern innebærer dette redusert risiko ved prissvingninger i markedet.
- De svært høye prisene i 2021 og 2022 vil heller ikke vedvare over lang tid, dels på grunn av økende politisk vilje til å gripe inn i markedene, i Europa ellers og i Norge. Nylig åpnet regjeringen for å gjøre tilpasninger i markedet for fastpriskontrakter, og har varslet at man også vil utrede makspriser på elektrisitet. Om de høye prisene skulle vedvare, er det også sannsynlig at politikerne vil vurdere å øke skattetrykket for energiproduksjon. Flere land som Spania, Portugal og Frankrike har allerede gjort inngrep som reduserer avkastningen i kraftselskapene.
- De to konsernene har relative like virksomhetsporteføljer, men fusjonen gir noen nye virksomhetsområder for eierne. GE har en betydelig eierandel i Viken Fiber AS, og gjennom fusjonen gir dette Agdereierne en sterk posisjon innen fiber. Dette gir god risikospredning og strategiske muligheter for videreutviklingen av selskapet.
- Mellom AE og GE og i omlandet rundt de to selskapene ligger det en del mindre kraftselskaper som vil bli invitert med av større aktører i tiden fremover. Et fusjonert konsern AE GE vil ha store muligheter til å bli førende i en slik prosess.

- Kraftbransjen er i større grad enn de fleste bransjer underlagt politiske føringer. Klimatrusselen har forsterket disse politiske føringene, samtidig som mange aktører uten bakgrunn i kraftbransjen og med sterke egeninteresser er på vei inn i hele verdikjeden i energisektoren. Som Norges største kraftselskap med virksomhet i hele verdikjeden vil et fusjonert AE GE ha en sterk stemme inn i politikken og vis a vis statsforetak og direktorater.

3. Verden er ikke som før

Et av alternativene til fusjon er at AE fortsetter som før, uten fusjon. Men i så fall gjør AE det i en verden som ikke er som før. Alenegang vil være under mer krevende forhold enn det vi er vant til:

- I og med at det pågår konsolideringsprosesser på alle kanter rundt oss, er det sannsynlig at det vil komme fremstøt fra tyngre aktører på å erobre kontrollerende posisjoner i AE (og GE), eller i deler av selskapene. For AEs del er det mindre enn tre år siden Lyse inviterte til en fusjonsdialog som AE avbrøt. Glitre på sin side har tidligere vært i dialoger med Hafslund Eco Eidsiva. Det er dessuten sannsynlig at kraftsentrene vest og øst for oss relativt raskt vil konsolidere inn flere av de mindre selskapene som ville vært aktuelle for et fusjonert AE GE.
- Vi får svekket konkurransekraft særlig på nettsiden. AE har om lag 210 000 nettkunder. Hafslund Eco Eidsiva har om lag 900 000 nettkunder, det annonserte samarbeidsprosjektet mellom nettselskapene til BKK, Lyse og Skagerak vil få 600 000 nettkunder. Alene vil AE slite med å få den effektiviteten som disse store konkurrentene har.
- Om det ikke blir fusjon mellom AE og Glitre er det vanskelig å se at det er andre større kandidater i tiliggende regioner som kan inviteres til fusjonsforhandlinger der AE sitter i førersetet eller er en likeverdig partner. Tidligere dialoger og forhandlinger med Skagerak Energi og Lyse har ikke ført frem.

Et annet alternativ til fusjon er å gå inn i en strategisk allianse med en større finansiell aktør, slik TrønderEnergi har gjort det med HitecVision. Det vil ikke gi de samme synergivirkningene som en fusjon og heller ikke de andre oppsidene ved å fusjonere med et annet kraftselskap. Det kan imidlertid gi oss finansielle muskler til å ta offensive posisjoner innen grønn industrialisering og nye grønne verdikjeder.

4. Avsluttende betraktninger

Da kommunene behandlet intensjonsavtalen uttalte flere kommuner en bekymring over å miste lokal kommunal kontroll. Slik vi ser det vil et fusjonert selskap langs de løsninger som nå ligger på bordet styrke den kommunale kontrollen. Om lag 67 prosent av eierskapet i et fusjonert konsern vil eies av 25 Agder-kommuner, Drammen kommune og de 19 kommunene som eier Vardar. I styret vil kommunene ha en større andel representanter enn de i dag har i Agder Energi. I tillegg tas særskilte vetorettigheter som Statkraft har i dag i AE bort.

Enkelte kommuner uttrykte i behandlingen av intensjonsavtalen skepsis fordi Glitre har en mindre eierandel i selskapet Zephyr som bygger og drifter vindkraftverk. Her vil vi presisere at et fusjonert konsern ikke har noen satsing innen vindkraft på land som en del av sin strategi.

Som selvstendige konsern er både dagens GE og AE et resultat av offensive selskapskulturer, og historiske konsolideringer i de respektive regionene. Begge konsernene har gjennom tidligere strukturelle endringer vist en stor evne til å ta ut gevinster og skape sterk utvikling gjennom fusjoner. Gjennom en fusjon mellom de to konsernene vil eierne skape et kraftfullt nytt konsern som bevarer og utvikler nye arbeidsplasser, skaper større økonomiske verdier og vokser videre i det grønne skiftet.